

До протоколу № 211
від 08 липня 2026 року

Р І Ш Е Н Н Я

**Про внесення до порівняльної таблиці проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування
здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її
здобувачам» (реєстр. № 10399 від 10.01.2024) (друге читання)
додаткових пропозицій народних депутатів України – членів Комітету**

Заслухавши інформацію Голови Комітету С. Бабака щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам» (реєстр. № 10399 від 10.01.2024), який готується до розгляду в другому читанні, **Комітет ухвалив:**

1. Інформацію Голови Комітету С. Бабака взяти до відома.
2. Відповідно до пункту 4 частини першої статті 15, частини п'ятої статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», керуючись частиною шостою статті 118 Регламенту Верховної Ради України, розглянути, затвердити та внести до порівняльної таблиці проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам» (реєстр. № 10399 від 10.01.2024) такі пропозиції:
 - 1) пункт 9 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«8. У Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 37-38, ст. 2004 із наступними змінами):

 - 1) у частині першій статті 1:
доповнити пунктами 8¹–8² такого змісту:
«8¹) державні бюджетні місця – засіб забезпечення конституційного права громадян України на безоплатне здобуття вищої освіти на конкурсній основі, здобуття післядипломної освіти, забезпечення підготовки докторів наук за

рахунок коштів державного бюджету з урахуванням потреб економіки та суспільства;

8²) державний грант у сфері вищої освіти (далі – державний грант) – цільова безповоротна фінансова допомога, що надається фізичній особі за рахунок коштів державного бюджету та забезпечує повну або часткову оплату вартості навчання за рахунок коштів фізичних осіб для здобуття вищої освіти та/або навчання за програмами підготовки офіцерів запасу у вищих військових навчальних закладах і військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти”;

пункт 18² виключити;

доповнити пунктами 18⁶ та 22⁴ такого змісту:

«18⁶) регіональні бюджетні місця – засіб забезпечення конституційного права громадян України на безоплатне здобуття вищої освіти на конкурсній основі, здобуття післядипломної освіти, забезпечення підготовки докторів наук за рахунок коштів бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя з урахуванням потреб економіки регіону та суспільства»;

«22⁴) суб’єкт надання державних грантів – центральний орган виконавчої влади, уповноважений Кабінетом Міністрів України здійснювати надання державних грантів у сфері вищої освіти в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

2) у частині першій статті 4:

абзац другий викласти в такій редакції:

«Громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту на конкурсній основі, якщо певний ступінь вищої освіти громадянин здобуває вперше за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, а також в інших випадках, визначених законодавством. Громадяни України мають право здобувати вищу освіту на конкурсній основі за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб»;

абзац четвертий замінити двома новими абзацами такого змісту:

«Громадяни України, які не завершили навчання за рахунок коштів державного або місцевого бюджету за певним ступенем освіти, мають право повторно безоплатно здобувати вищу освіту за тим самим ступенем вищої освіти, за умови відшкодування до державного або місцевого бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з їхньої підготовки, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Вимога щодо відшкодування коштів не поширюється на осіб, які не завершили здобуття відповідного ступеня вищої освіти у зв’язку з призовом або вступом на військову службу за контрактом, або в інших випадках, визначених Кабінетом Міністрів України».

У зв’язку з цим абзаці п’ятий – дев’ятий вважати відповідно абзацами шостим – десятим;

абзац десятий замінити п’ятьма новими абзацами такого змісту:

«Громадяни України, які здобули певний ступінь вищої освіти за рахунок коштів державного або місцевого бюджету чи за рахунок коштів фізичних осіб з отриманням державного гранту, мають право повторно здобувати той самий

ступінь вищої освіти за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, за умови що така особа:

1) станом на перше число місяця, що передує місяцю подання заяви про повторне здобуття вищої освіти, має не менше семи років страхового стажу у значенні Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» після завершення попереднього навчання за рахунок коштів державного або місцевого бюджету чи за рахунок коштів фізичних осіб з отриманням державного гранту;

2) має статус учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни, є постраждалим учасником Революції Гідності, має особливі заслуги перед Батьківщиною відповідно до статті 11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

3) за станом здоров'я втратила можливість працювати за здобутими раніше кваліфікаціями відповідного рівня, що підтверджено у порядку, визначеному законодавством;

4) в інших випадках, визначених законодавством»;

3) частину сьому статті 7 викласти в такій редакції:

«7. Заклади вищої освіти виготовляють та видають документи про вищу освіту особам, які здобули вищу освіту за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, за рахунок коштів відповідного бюджету, а особам, які здобули вищу освіту за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, – за рахунок коштів, що включені у вартість навчання. Кабінет Міністрів України визначає перелік обов'язкової інформації, що міститься в документі про вищу освіту»;

4) частину п'яту статті 9¹ викласти в такій редакції:

«5. Розрахунковий строк виконання освітньої програми за денною або дуальною формою здобуття вищої освіти визначається за відношенням її обсягу в кредитах ЄКТС до розрахункового навчального навантаження здобувача вищої освіти протягом одного навчального року за денною або дуальною формою здобуття вищої освіти. Для осіб, які здобувають вищу освіту за іншими, крім денної та дуальної, формами здобуття вищої освіти, розрахунковий строк виконання освітньої програми може бути збільшено до 25 відсотків порівняно з таким строком за денною або дуальною формою здобуття вищої освіти»;

5) четверте речення абзацу другого частини шостої статті 10 викласти в такій редакції: «При цьому загальний (сумарний) обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти, який навчається за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, пільгового довгострокового кредиту для здобуття вищої освіти, на кінець кожного навчального року не може бути меншим, ніж загальний (сумарний) обсяг навчального навантаження, визначений навчальним планом закладу вищої освіти за відповідний період»;

6) у статті 13:

у частині першій:

доповнити пунктом 10¹ такого змісту:

«10¹) формує пропозиції щодо умов надання та розміру академічних грантів у сфері вищої освіти з урахуванням прогнозу потреби у фахівцях на ринку праці»;

пункти 10 і 12 викласти в такій редакції:

«10) формує державні бюджетні місця з урахуванням прогнозу потреби у фахівцях на ринку праці у порядку, визначеному законодавством, та розміщує державні бюджетні місця»;

«12) затверджує перелік спеціальностей, прийом на навчання за якими здійснюється з урахуванням результатів оцінювання творчих здібностей або фізичної підготовки вступників»;

пункт 2 частини другої викласти в такій редакції:

«2) формують пропозиції щодо підготовки фахівців з вищою освітою у порядку, визначеному законодавством, та розміщують державне замовлення, державні бюджетні місця»;

частину четверту доповнити новим абзацом такого змісту:

«Державні органи, до сфери управління яких належать вищі військові навчальні заклади, заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, самостійно формують та розміщують державне замовлення в межах відповідних бюджетних призначень»;

7) пункт 2 частини першої статті 14 викласти в такій редакції:

«2) формують і розміщують у порядку, визначеному законодавством, регіональні бюджетні місця»;

8) пункт 5 частини другої статті 32 викласти в такій редакції:

«5) формувати та затверджувати власний штатний розпис відповідно до законодавства»;

9) абзаци восьмий – десятий частини дев'ятої статті 33 викласти в такій редакції:

«У територіально відокремлених структурних підрозділах не розміщуються державні (регіональні) бюджетні місця для підготовки фахівців:

на другому (магістерському) і третьому (освітньо-науковому / освітньо-творчому) рівнях вищої освіти;

із спеціальностей, з яких у тому самому місті або в радіусі 50 кілометрів від нього функціонує заклад вищої освіти, що здійснює підготовку за такою самою спеціальністю (спеціалізацією, предметною спеціальністю) за рахунок коштів державного або місцевого бюджету»;

10) пункти 2 і 3 частини шостої статті 40 викласти в такій редакції:

«2) переведення осіб, які навчаються у закладі вищої освіти за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;

3) переведення осіб, які навчаються у закладі вищої освіти за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, на навчання за рахунок коштів державного або місцевого бюджету»;

11) статтю 44 викласти в такій редакції:

«Стаття 44. Прийом на навчання для здобуття вищої освіти

1. Прийом на навчання для здобуття вищої освіти здійснюється на конкурсній основі та засадах академічної доброчесності, відкритості, рівноправності відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти (далі – Умови прийому), затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Умови прийому оприлюднюються на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки не пізніше 15 жовтня року, що передує року прийому на навчання. Умови прийому не є регуляторним актом.

2. Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в закладі освіти, науковій установі (далі – правила прийому) затверджує колегіальний орган управління. Питання прийому, не врегульовані законодавством, регулюють правила прийому.

3. Конкурсний відбір на навчання для здобуття вищої освіти здійснюється на основі конкурсного бала, що визначається за результатами вступних випробувань – зовнішнього оцінювання (зовнішнього незалежного оцінювання, вступних випробувань, що проводяться з використанням організаційно-технологічних процесів зовнішнього незалежного оцінювання) та/або оцінювання в закладі освіти, науковій установі.

Конкурсний відбір на навчання для здобуття ступеня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, ступеня вищої освіти молодшого бакалавра здійснюється за результатами зовнішнього оцінювання та у випадках, визначених Умовами прийому, оцінювання творчих здібностей або фізичної підготовки в закладі освіти.

Конкурсний відбір на навчання для здобуття ступеня вищої освіти магістра на основі ступеня вищої освіти бакалавра здійснюється за результатами зовнішнього оцінювання, а у випадках, визначених Умовами прийому, – за результатами оцінювання в закладі освіти, науковій установі.

Право на проходження оцінювання в закладі освіти, науковій установі замість зовнішнього оцінювання мають виключно:

1) особи, для участі в зовнішньому оцінюванні яких неможливо створити спеціальні умови через наявність у них захворювань та/або патологічних станів, перелік яких затверджують центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки та центральний орган виконавчої влади у сфері охорони здоров'я;

2) особи, місце проживання яких зареєстровано на тимчасово окупованій території або в населених пунктах, віднесених до територій активних бойових дій станом на день віднесення територій до відповідних категорій, та які перебувають на такій території або які переселилися з неї після 1 жовтня року, що передує року прийому на навчання, – при прийомі на навчання для здобуття ступеня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти;

3) військовослужбовці військової служби за контрактом – при прийомі на навчання до вищого військового навчального закладу або військового навчального підрозділу закладу вищої освіти для здобуття ступеня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти.

4. Конкурсний бал визначається відповідно до Умов прийому.

У конкурсному балі для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальностями (спеціалізаціями), визначеними Умовами прийому, враховується бал оцінювання творчих здібностей або фізичної підготовки. При цьому вага бала оцінювання творчих здібностей має становити не більше 70 відсотків конкурсного бала, а вага бала оцінювання фізичної підготовки – не більше 25 відсотків конкурсного бала.

У конкурсному балі можуть бути враховані регіональний та галузевий коефіцієнти, визначені Умовами прийому.

Умови прийому визначають особливості визначення конкурсного бала для:

1) членів збірних команд України, які брали участь у міжнародних учнівських олімпіадах, визначених Умовами прийому;

2) учасників Олімпійських ігор та інших міжнародних спортивних змагань і заходів, які проводяться Міжнародним олімпійським комітетом, Європейськими олімпійськими комітетами, учасників Паралімпійських та Дефлімпійських ігор, Всесвітніх і Європейських ігор з неолімпійських видів спорту, Всесвітньої шахової олімпіади, та/або призерів та переможців чемпіонатів Європи, чемпіонатів світу, Всесвітньої гімназиади, чемпіонатів України з олімпійських видів спорту, чемпіонатів України з неолімпійських видів спорту, що включені до програми Всесвітніх ігор з неолімпійських видів спорту, за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту.

Умови прийому встановлюють мінімальні значення конкурсного бала та/або його складників, з якими особи допускаються до конкурсного відбору на місця державного (регіонального) замовлення, державні (регіональні) бюджетні місця та/або на окремі спеціальності (спеціалізації).

5. Підставою для зарахування на навчання є отримання особою рекомендації до зарахування, виконання нею вимог Умов прийому та укладення договору про навчання із закладом освіти (науковою установою) відповідно до типової форми, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Договір про навчання не може встановлювати додаткові обов'язки здобувачів освіти, не визначені цим Законом чи іншими актами законодавства.

У разі зарахування на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб додатково укладається договір між закладом освіти (науковою установою) та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або іншої особи та бере на себе фінансові зобов'язання з її оплати, типову форму якого затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

6. Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства для здобуття вищої освіти здійснюється на акредитовані освітні програми у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства здійснюється за результатами оцінювання в закладі вищої освіти та на підставі академічних прав на здобуття вищої освіти відповідного рівня згідно із законодавством держави, що видала документ (документи) про освіту, на підставі якого (яких) особу приймають на навчання.

7. Відомості про результати конкурсного відбору оприлюднюються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти»;

12) частину п'яту статті 46 викласти в такій редакції:

«5. У разі переведення з міждисциплінарної освітньої програми на освітню програму з однієї із спеціальностей, що формують міждисциплінарну предметну область, здобувач вищої освіти зберігає право продовжувати навчання за рахунок коштів державного або місцевого бюджету»;

13) статтю 51 викласти в такій редакції:

«Стаття 51. Практична підготовка здобувачів вищої освіти

1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти, може здійснюватися шляхом:

1) проходження практики та/або стажування у суб'єктів господарської діяльності згідно з договорами, укладеними закладом вищої освіти, або у структурних підрозділах відповідного закладу вищої освіти, що забезпечують практичну підготовку;

2) поєднання навчання та роботи за трудовим договором, якщо така робота забезпечує формування результатів навчання, визначених для відповідного освітнього компонента;

3) виконання трудових функцій за студентським трудовим договором – у разі здобуття вищої освіти за дуальною формою.

Заклади вищої освіти відповідно до законодавства можуть визнавати як практичну підготовку досвід професійної діяльності здобувача вищої освіти, що відповідає вимогам освітньої програми, та відповідні результати навчання.

2. Суб'єкти господарювання та фізичні особи – підприємці зобов'язані забезпечити створення належних умов для практичної підготовки здобувачів вищої освіти, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства та договору, укладеного із закладом вищої освіти.

3. Порядок практичної підготовки здобувачів вищої освіти визначає положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти»;

14) у статті 62:

пункт 26 частини першої викласти в такій редакції:

«26) отримання державних грантів і пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти відповідно до законодавства»;

доповнити частиною одинадцятою такого змісту:

«11. Держава забезпечує здобувачам вищої освіти за денною та дуальною формами державну цільову підтримку для здобуття вищої освіти.

Державна цільова підтримка для здобуття вищої освіти надається:

1) особам, які відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» визнані постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, особами, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, та їхнім дітям;

2) особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення

особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» (після звільнення таких осіб), та їхнім дітям;

3) дітям загиблих (померлих) осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»;

4) дітям загиблих (померлих) осіб, визначених частиною першою статті 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

5) дітям, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту;

6) особам, які є внутрішньо переміщеними особами відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

7) дітям, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення;

8) дітям, один із батьків (усиновлювачів) яких був військовослужбовцем, який загинув чи визнаний безвісно відсутньою особою під час виконання ним обов'язків військової служби;

9) дітям, один із батьків яких є учасником бойових дій на території іншої держави, який загинув (пропав безвісти) або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час воєнних дій або конфлікту на території іншої держави, а також внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на території іншої держави під час воєнних дій або конфлікту;

10) дітям, один із батьків (усиновлювачів) яких був поліцейським, який загинув (помер) чи визнаний судом безвісно відсутнім, чи зник безвісти за особливих обставин під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції;

11) дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування;

12) особам з інвалідністю, зокрема дітям з інвалідністю;

13) дітям осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (крім випадків вчинення такими особами протиправних діянь);

14) особам, місце проживання яких зареєстровано (задекларовано) на тимчасово окупованій території або в населених пунктах, віднесених до територій активних бойових дій станом на дату віднесення територій до відповідних категорій;

15) особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, і віднесені до категорій 1, 2, 3, неповнолітнім дітям померлих громадян, віднесених до категорій 1, 2, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, неповнолітнім дітям померлих громадян з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, віднесених до категорії 3, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, неповнолітнім дітям громадян, віднесених до категорії 1, потерпілим дітям, яким встановлено інвалідність, пов'язану з Чорнобильською катастрофою;

16) шахтарям, які мають стаж підземної роботи не менше трьох років, а також протягом трьох років після здобуття повної загальної середньої освіти або

професійної чи фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти, дітям, один із батьків яких є шахтарем та має стаж підземної роботи не менше 15 років або який загинув внаслідок нещасного випадку на виробництві чи став особою з інвалідністю I або II групи;

17) дітям з багатодітної сім'ї, у якій виховують п'ять і більше дітей.

Державна цільова підтримка для здобуття вищої освіти надається також особам з числа дітей, зазначених у цій частині, на період їхнього навчання за денною або дуальною формою здобуття освіти у закладах вищої освіти, але не більш як до досягнення ними 23 років.

Державна цільова підтримка для здобуття вищої освіти надається у вигляді: безоплатного навчання на місцях державного замовлення, державних (регіональних) бюджетних місцях за рахунок коштів державного або місцевого бюджету;

повної або часткової оплати навчання за рахунок державного гранту, пільгового довгострокового кредиту для здобуття освіти, ваучера;

соціальної стипендії;

безоплатного забезпечення навчальною літературою, зокрема доступом до електронних навчальних видань;

безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних і комунальних закладах освіти та наукових установах;

повного або часткового звільнення від оплати за проживання в гуртожитку; інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Порядок та умови надання державної цільової підтримки для здобуття вищої освіти зазначеним категоріям громадян затверджує Кабінет Міністрів України»;

15) статті 64, 71 і 72 викласти в такій редакції:

«Стаття 64. Працевлаштування осіб, які здобули вищу освіту

1. Особи, які здобули вищу освіту, вільні у виборі місця роботи, крім випадків, визначених законом. Заклади вищої освіти не зобов'язані здійснювати працевлаштування випускників.

2. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування у співпраці з роботодавцями створюють умови для реалізації особами, які здобули вищу освіту, права на працю, вільного вибору місця роботи, виду трудової діяльності з урахуванням здобутої вищої освіти та потреб ринку праці.

3. Випускники вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, які здобули вищу освіту за державним замовленням, направляються для подальшого проходження служби відповідно до законодавства.

4. Особи, які здобули вищу освіту та уклали угоду про працевлаштування на строк не менше трьох років у сільській місцевості на посадах педагогічних працівників, працівників сфери охорони здоров'я, забезпечуються безоплатним користуванням житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм.

5. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки здійснює моніторинг зайнятості осіб, які здобули вищу освіту, та оприлюднює на своєму

офіційному вебсайті для вільного доступу знеособлені статистичні дані щодо їх зайнятості на ринку праці у форматі, що дає змогу автоматизовано обробляти такі дані електронними засобами»;

«Стаття 71. Фінансування вищої освіти

1. Фінансування системи вищої освіти здійснюється за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, фізичних і юридичних осіб та з інших джерел, не заборонених законом, з дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності, відкритості та прозорості прийняття рішень.

2. Фінансування здобуття вищої освіти за рахунок коштів державного бюджету здійснюється в порядку, встановленому законодавством для оплати освітніх послуг з підготовки фахівців з вищою освітою для забезпечення потреб держави та економіки у кваліфікованих кадрах, з метою забезпечення конституційного права громадян на здобуття освіти відповідно до покликання, інтересів та здібностей.

3. Фінансування здобуття вищої освіти здійснюється у встановленому законодавством порядку шляхом спрямування коштів державного бюджету на:

- 1) оплату здобуття вищої освіти за державним замовленням;
- 2) оплату здобуття вищої освіти на державних бюджетних місцях;
- 3) надання державних грантів особам, які зараховані на навчання для здобуття вищої освіти за рахунок коштів фізичних осіб;
- 4) надання пільгових довгострокових кредитів для здобуття вищої освіти;
- 5) інші заходи, визначені законодавством.

4. Загальний обсяг державного замовлення, державних (регіональних) бюджетних місць та державних грантів, які повністю покривають вартість навчання, для підготовки фахівців ступенів молодшого бакалавра, бакалавра (магістра медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямувань) на поточний рік становить не менш як 51 відсоток кількості осіб, які у поточному році здобули повну загальну середню освіту.

Загальний обсяг державного замовлення, державних бюджетних місць та державних грантів, які повністю покривають вартість навчання, для підготовки фахівців ступеня магістра на основі ступеня бакалавра для прийому на перший рік навчання в поточному році становить не менш як 50 відсотків кількості осіб, які у поточному році завершують здобуття ступеня бакалавра за рахунок коштів державного бюджету.

Загальна кількість місць державного замовлення, державних бюджетних місць на підготовку фахівців ступеня доктора філософії/доктора мистецтва для прийому на перший рік навчання в поточному році становить не менш як 5 відсотків кількості осіб, які у поточному році завершують здобуття ступеня магістра за рахунок коштів державного бюджету.

При цьому обсяг видатків Державного бюджету України на поточний рік для підготовки фахівців з вищою освітою не може бути меншим, ніж обсяг відповідних видатків Державного бюджету України на попередній рік, збільшений на коефіцієнт інфляції.

5. Фінансування здобуття вищої освіти здійснюється у встановленому законодавством порядку шляхом спрямування коштів місцевих бюджетів на:

- 1) оплату здобуття вищої освіти на регіональних бюджетних місцях;
 - 2) інші заходи, визначені законодавством.
 6. Фінансування приватних закладів вищої освіти здійснюється їхніми засновниками та з інших джерел, не заборонених законодавством.
 7. Фінансування здобуття вищої освіти може здійснюватися за рахунок ваучерів, наданих відповідно до Закону України «Про зайнятість населення», та інших коштів, наданих за рішенням засновника (засновників) закладу вищої освіти.
 8. Залучені кошти спрямовуються на провадження статутної діяльності закладу вищої освіти в порядку і на умовах, що визначені законодавством та статутом закладу вищої освіти.
 9. Публічні інвестиції в галузі вищої освіти здійснюють головні розпорядники бюджетних коштів з дотриманням бюджетного законодавства.
 10. Витрати на розвиток матеріально-технічної та лабораторної бази державних і комунальних закладів вищої освіти обов'язково включаються до фінансового плану (кошторису) закладу вищої освіти.
 11. Розміри бюджетних призначень для фінансування системи вищої освіти на відповідний рік встановлюються у Державному бюджеті України та рішеннях органів місцевого самоврядування про місцеві бюджети;
- Стаття 72. Формування та розміщення державного замовлення, державних бюджетних місць
1. Державне замовлення формують державні органи, до сфери управління яких належать вищі військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти та заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання.
 2. Державні органи, до сфери управління яких належать вищі військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти та заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, розміщують державне замовлення без проведення конкурсу.
 3. Державні бюджетні місця формує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням прогнозу потреби у фахівцях на ринку праці та за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зайнятості, і центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну бюджетну політику, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.
 4. Державні бюджетні місця та державне замовлення формуються для здобуття вищої освіти, підготовки докторів наук, післядипломної освіти.
 5. Державні бюджетні місця для здобуття вищої освіти формуються за рівнями вищої освіти, формами здобуття вищої освіти, галузями знань та/або спеціальностями і розміщуються у закладах вищої освіти, наукових установах, крім вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, на підставі інформації про вступ до закладів вищої освіти, наукових установ осіб, які на конкурсних засадах отримали право на здобуття вищої освіти за рахунок коштів державного бюджету.

Державні бюджетні місця розміщуються на конкурсних засадах та за умови, що розмір плати за навчання здобувачів вищої освіти за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб визначено закладом освіти, науковою установою відповідно до порядку формування мінімального розміру плати за навчання для здобуття вищої освіти на основі індикативної собівартості, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Державні бюджетні місця розміщують у державних закладах освіти і наукових установах головні розпорядники бюджетних коштів, до сфери управління яких вони належать. Приватні заклади вищої освіти можуть брати участь у розміщенні державних бюджетних місць, яке здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

6. Державні бюджетні місця для підготовки докторів наук формуються за галузями знань та розміщуються в закладах вищої освіти і наукових установах.

7. Державні бюджетні місця для здобуття післядипломної освіти розміщуються в закладах освіти і наукових установах.

8. За результатами розміщення державних бюджетних місць для здобуття вищої освіти головний розпорядник бюджетних коштів укладає державний контракт з відповідними закладами освіти чи науковими установами, до яких зараховано осіб, які на конкурсних засадах отримали право на здобуття вищої освіти за рахунок коштів державного бюджету.

Типову форму державного контракту затверджує відповідний головний розпорядник бюджетних коштів.

9. Обсяг видатків державного бюджету на оплату послуг з навчання здобувачів вищої освіти на державних бюджетних місцях розподіляється між закладами вищої освіти на основі формули, затвердженої Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.

10. Інформація про обсяги розміщених державних бюджетних місць у розрізі суб'єктів освітньої діяльності, рівнів вищої освіти, форм здобуття вищої освіти, галузей знань та спеціальностей оприлюднюється в Єдиній державній електронній базі з питань освіти щороку, не пізніше 1 грудня.

11. Порядок розміщення державних бюджетних місць затверджує Кабінет Міністрів України»;

16) доповнити статтею 72¹ такого змісту:

«Стаття 72¹. Формування та розміщення регіональних бюджетних місць

1. Регіональні бюджетні місця формують Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації відповідно до вимог цього Закону та у порядку, затвердженому відповідними органами місцевого самоврядування.

2. Регіональні бюджетні місця формуються для здобуття вищої освіти, підготовки докторів наук, післядипломної освіти і розміщуються головними розпорядниками бюджетних коштів.

3. Регіональні бюджетні місця для здобуття вищої освіти формуються за рівнями вищої освіти, формами здобуття вищої освіти, галузями знань та/або спеціальностями.

Регіональні бюджетні місця для здобуття вищої освіти розміщуються у комунальних закладах освіти і наукових установах на конкурсних засадах та за умови, що розмір плати за навчання здобувачів вищої освіти за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб визначено закладом освіти, науковою установою відповідно до порядку формування мінімального розміру плати за навчання для здобуття вищої освіти на основі індикативної собівартості, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

4. Регіональні бюджетні місця для підготовки докторів наук формуються за галузями знань та розміщуються в комунальних закладах вищої освіти і наукових установах.

5. Регіональні бюджетні місця для здобуття післядипломної освіти розміщуються відповідно до законодавства.

6. Регіональні бюджетні місця затверджують Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації та оприлюднюють відповідну інформацію на своїх офіційних вебсайтах щороку, не пізніше 1 березня.

Планові обсяги регіональних бюджетних місць на наступний рік затверджують Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації не пізніше 1 березня поточного року і враховують їх при підготовці проекту відповідного місцевого бюджету на наступний рік.

7. Порядок розміщення регіональних бюджетних місць затверджує відповідний орган місцевого самоврядування.

8. За результатами розміщення регіональних бюджетних місць Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації укладають регіональний контракт з відповідними закладами освіти чи науковими установами, до яких зараховано осіб, які на конкурсних засадах отримали право на здобуття вищої освіти за рахунок коштів місцевого бюджету.

Типову форму регіонального контракту затверджує відповідний головний розпорядник бюджетних коштів.

9. Інформація про обсяги розміщених регіональних бюджетних місць у розрізі закладів вищої освіти, наукових установ, рівнів вищої освіти, форм здобуття вищої освіти, галузей знань та спеціальностей оприлюднюється в Єдиній державній електронній базі з питань освіти щороку, не пізніше 1 грудня»;

17) доповнити статтею 72² такого змісту:

«Стаття 72². Державні гранти

1. Державний грант може бути наданий особі, зарахованій на навчання за рахунок коштів фізичних осіб, для оплати навчання:

1) для здобуття вищої освіти в закладі освіти, науковій установі протягом розрахункового строку виконання освітньої програми;

2) за програмою підготовки офіцерів запасу у вищому військовому навчальному закладі, військовому навчальному підрозділі закладу вищої освіти.

2. Державний грант для оплати здобуття вищої освіти може надаватися здобувачам вищої освіти, які зараховані на навчання за результатами конкурсного відбору за денною, дуальною або дистанційною формою здобуття освіти.

3. Основними видами державних грантів для здобуття вищої освіти є:

1) академічний грант, що надається особам, які мають результати зовнішнього оцінювання, не нижчі за рівень, визначений порядком надання академічного гранту;

2) грант Героїв, що надається:

особам, які мають статус учасника бойових дій відповідно до пунктів 11, 19–25 статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

особам з інвалідністю внаслідок війни відповідно до абзацу четвертого пункту 4 та пунктів 10–16 статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною відповідно до статті 11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

постраждалим учасникам Революції Гідності, визначеним статтею 16¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

3) соціальний грант, що надається особам із вразливих і соціально незахищених груп населення з числа:

дітей осіб, які мають статус учасника бойових дій, визначених пунктами 11, 19–25 статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

дітей осіб з інвалідністю внаслідок війни, визначених абзацом четвертим пункту 4, пунктами 10–16 статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

дітей осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною відповідно до статті 11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

дітей постраждалих учасників Революції Гідності;

дітей загиблих (померлих) осіб, визначених частиною першою статті 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

дітям загиблих (померлих) осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»;

дітей, один із батьків яких загинув (помер) внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності;

дітей, один із батьків (усиновлювачів) яких був військовослужбовцем, який загинув чи визнаний безвісно відсутньою особою під час виконання ним обов'язків військової служби;

дітей, один із батьків яких є учасником бойових дій на території іншої держави, який загинув (пропав безвісти) або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час воєнних дій або конфлікту на території іншої держави, а також внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на території інших держав під час цих дій та конфліктів;

дітей, один із батьків (усиновлювачів) яких був поліцейським, який загинув (помер) чи визнаний судом безвісно відсутнім, чи зник безвісти за особливих обставин під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції;

осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» (після їх звільнення), та їхніх дітей;

дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування;

осіб з інвалідністю, зокрема дітей з інвалідністю;

дітей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (крім випадків вчинення такими особами протиправних діянь);

дітей, місце проживання яких зареєстровано (задекларовано) на тимчасово окупованій території або в населених пунктах, віднесених до територій активних бойових дій станом на дату віднесення територій до відповідних категорій;

дітей, які є внутрішньо переміщеними особами відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

дітей, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення;

осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, і віднесені до категорій 1, 2, 3, неповнолітніх дітей померлих громадян, віднесених до категорій 1, 2, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, неповнолітніх дітей померлих громадян з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, віднесених до категорії 3, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, неповнолітніх дітей громадян, віднесених до категорії 1, потерпілим дітям, яким встановлено інвалідність, пов'язану з Чорнобильською катастрофою;

шахтарів, які мають стаж підземної роботи не менше трьох років, а також протягом трьох років після здобуття повної загальної середньої освіти або професійної чи фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти, дітям, один із батьків яких є шахтарем та має стаж підземної роботи не менше 15 років або який загинув внаслідок нещасного випадку на виробництві чи став особою з інвалідністю I або II групи;

дітей з багатодітної сім'ї, у якій виховують п'ять і більше дітей;

4) спеціальний грант, що надається особам, які мають мистецькі або спортивні досягнення. Перелік таких досягнень та суб'єктів, уповноважених на надання спеціального гранту, визначає порядок, затверджений Кабінетом Міністрів України. За рішенням Кабінету Міністрів України можуть встановлюватися інші види спеціальних грантів для здобуття вищої освіти.

Порядки надання та розміри державних грантів для здобуття вищої освіти затверджує Кабінет Міністрів України. Розмір державного гранту для здобуття вищої освіти, який повністю покриває вартість навчання, не може перевищувати розмір середньої вартості бюджетного місця за попередній рік.

4. Державний грант, крім державного гранту для підготовки офіцерів запасу, не надається особам, які одночасно з вищою освітою здобувають за рахунок коштів державного або місцевого бюджету освіту того самого або іншого рівня освіти.

5. Особа, яка не завершила здобуття вищої освіти за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, має право отримати державний грант для здобуття вищої освіти, за умови відшкодування до відповідного бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з її навчання, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Вимога щодо відшкодування коштів не поширюється на осіб, які не завершили здобуття відповідного ступеня вищої освіти у зв'язку з призовом або вступом на військову службу за контрактом, або в інших випадках, визначених Кабінетом Міністрів України.

6. Особи, які здобули вищу освіту певного рівня за рахунок коштів державного або місцевого бюджету чи за рахунок коштів фізичних осіб з отриманням державного гранту, мають право отримати державний грант для здобуття вищої освіти на тому самому рівні, за умови що така особа:

1) станом на перше число місяця, що передує місяцю подання заяви на повторне здобуття вищої освіти, має не менше семи років страхового стажу у значенні Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» після завершення попереднього навчання;

2) має статус учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни, є постраждалим учасником Революції Гідності, має особливі заслуги перед Батьківщиною відповідно до статті 11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

3) за станом здоров'я втратила можливість працювати за здобутими раніше кваліфікаціями відповідного рівня, що підтверджено у порядку, визначеному законодавством;

4) в інших випадках, визначених законодавством.

7. Державний грант для здобуття освіти за програмою підготовки офіцерів запасу у вищому військовому навчальному закладі, військовому навчальному підрозділі закладу вищої освіти може надаватися здобувачам вищої освіти, які проходять навчання за такою програмою.

Надання державних грантів для здобуття освіти за програмою підготовки офіцерів запасу здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України";

18) доповнити статтею 72³ такого змісту:

«Стаття 72³. Пільговий довгостроковий кредит для здобуття вищої освіти

1. Пільгові довгострокові кредити для здобуття вищої освіти надають банки за рахунок коштів державного бюджету здобувачам вищої освіти для оплати здобуття вищої освіти в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

2. Пільгові довгострокові кредити для здобуття вищої освіти надаються здобувачам вищої освіти, які здобувають вищу освіту за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб та повністю виконали свої зобов'язання за іншим договором про надання пільгового довгострокового кредиту для здобуття вищої освіти відповідно до цього Закону.

У разі якщо здобувач вищої освіти не досяг повноліття, він може бути одержувачем пільгового довгострокового кредиту для здобуття вищої освіти за наявності письмової згоди батьків (інших законних представників).

3. Пільговий довгостроковий кредит для здобуття вищої освіти надається, за умови його забезпечення порукою, крім випадків, якщо одержувачем такого кредиту є дитина-сирота, дитина, позбавлена батьківського піклування, особа з їх числа, особа, яка в період навчання у віці від 18 років до 23 років втратила батьків (батьки якої померли або оголошені померлими, або загинули, або зникли безвісти).

4. Розмір пільгового довгострокового кредиту для здобуття вищої освіти не може перевищувати обсяг зобов'язання здобувача вищої освіти з оплати освітніх послуг за розрахунковий строк виконання освітньої програми. Розмір пільгового довгострокового кредиту може змінюватися за згодою сторін у разі зміни розміру плати за навчання, але не більше одного разу на рік та не більш як на офіційно визначений рівень інфляції за попередній календарний рік.

Пільговий довгостроковий кредит може надаватися одночасно з державним грантом для здобуття вищої освіти у розмірі, що не перевищує різницю між розміром плати за навчання та розміром державного гранту.

Пільговий довгостроковий кредит для здобуття вищої освіти надається на умовах невідновлюваної кредитної лінії, за якою обсяг кожного платежу дорівнює розміру плати за навчання у відповідному навчальному році, зазначеному в договорі про надання платної освітньої послуги.

Нові пільгові довгострокові кредити надаються за умови, що обсяг коштів для кредитування здобуття вищої освіти, передбачених у Державному бюджеті України на відповідний рік, перевищує обсяг, необхідний для продовження кредитування осіб, яким пільговий довгостроковий кредит - надано раніше.

За користування пільговим довгостроковим кредитом встановлюється пільгова процентна ставка, розмір якої визначає Кабінет Міністрів України.

5. Одержувач пільгового довгострокового кредиту має право здійснити його дострокове погашення без застосування будь-яких платежів, комісій чи інших зобов'язань, пов'язаних із достроковим погашенням.

6. Одержувачі пільгового довгострокового кредиту, які мають дітей, з числа осіб з інвалідністю I групи, осіб з інших вразливих і соціально незахищених груп населення можуть бути звільнені від повернення такого кредиту, його частини та/або процентів за користування ним у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України»;

19) частину четверту статті 73 викласти в такій редакції:

«4. Платні освітні послуги можуть надавати структурні підрозділи закладу вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, або окремі структурні підрозділи,

утворені для надання платних послуг, що діють на підставі положення, затвердженого відповідно до законодавства та статуту закладу вищої освіти»;

20) пункт 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити підпунктами 30–32 такого змісту:

«30) здобувачі вищої освіти, яким надано державні гранти для здобуття вищої освіти до набрання чинності цим Законом, продовжують отримувати такі гранти на умовах та в порядку, що діяли на момент їх надання, до завершення навчання за відповідною освітньою програмою або до припинення надання гранту відповідно до законодавства;

31) положення Закону України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» застосовуються до 31 грудня 2027 року включно лише в частині формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців у сфері фахової передвищої освіти;

32) здобувачі вищої освіти, які до набрання чинності цим Законом були зараховані на місця, що фінансуються за державним (регіональним) замовленням, продовжують здобуття вищої освіти на умовах та в порядку, що діяли на момент їх зарахування, до завершення навчання за відповідною освітньою програмою або до відрахування відповідно до законодавства»;

21) у тексті Закону слово «веб-сайт» у всіх відмінках і числах замінити словом «вебсайт» у відповідному відмінку і числі».

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову Комітету С. Бабака.

Голова Комітету

Сергій Бабак